

Referenda

Referendum federalne jest ogólnokrajowym głosowaniem nad proponowaną zmianą w Konstytucji. Konstytucja jest tym aktem założycielskim, który określa zasady funkcjonowania naszego państwa. Od 1901r. przeprowadzone zostały 44 referenda. Od ostatniego referendum upłynęło już sporo czasu – odbyło się ono ponad 20 lat temu, w 1999r.

Obowiązek wyborczy

Wszyscy obywatele Australii, którzy ukończyli 18. rok życia, mają obowiązek oddać głos w referendum. Wyborcy muszą być zarejestrowani w spisie wyborców, oraz powinni zaktualizować swoje dane jeśli:

- zmienili ostatnio adres zamieszkania lub nazwisko
- ukończyli 18. rok życia, lub
- uzyskali australijskie obywatelstwo.

Formularz rejestracyjny dostępny jest na stronie **aec.gov.au** oraz w każdym oddziale AEC.

Kiedy i gdzie oddać głos

Głosowanie odbędzie się w sobotę, a lokale wyborcze w całym kraju otwarte będą od godz. 8.00 do 18.00.

W tygodniach poprzedzających dzień referendum w wielu odległych lokalizacjach pojawiają się też mobilne komisje wyborcze.

Jeśli w dniu wyborów nie będziesz w stanie oddać głosu w lokalu wyborczym, może przysługiwać ci możliwość głosowania przedterminowego, osobiście albo drogą pocztową.

Więcej informacji pojawi się na stronie **aec.gov.au** gdy zbliżać się będzie termin referendum.

Jak oddaje się głos

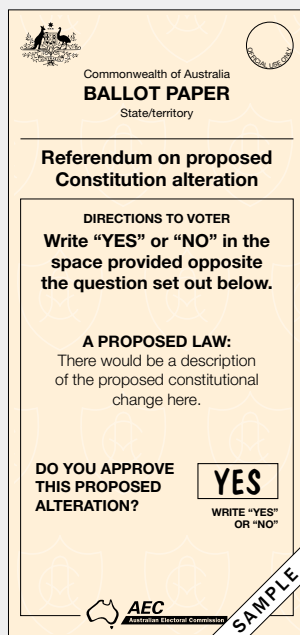
Głosowanie w referendum różni się od głosowania w wyborach powszechnych. W referendum wypełniamy tylko jedną kartę do głosowania.

Karta do głosowania zawierać będzie pytanie dotyczące proponowanej zmiany w Konstytucji. Głos oddajemy wpisując 'yes' jeśli się na nią zgadzasz, lub 'no' jeśli sprzeciwiasz się proponowanej zmianie.

Oddając głos w lokalu wyborczym, możesz poprosić członka komisji, krewnego czy znajomego o pomoc w upewnieniu się, że oddajesz ważny głos.

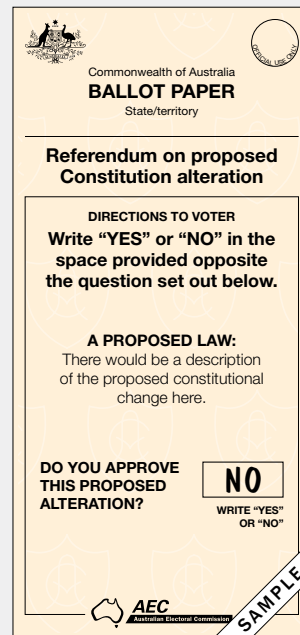
Jeśli się pomylisz, nie przejmuj się, tylko poproś o nową kartę do głosowania.

Przykładowa karta do głosowania

Napisz **YES** jeśli zgadzasz się na proponowaną zmianę

LUB

Przykładowa karta do głosowania

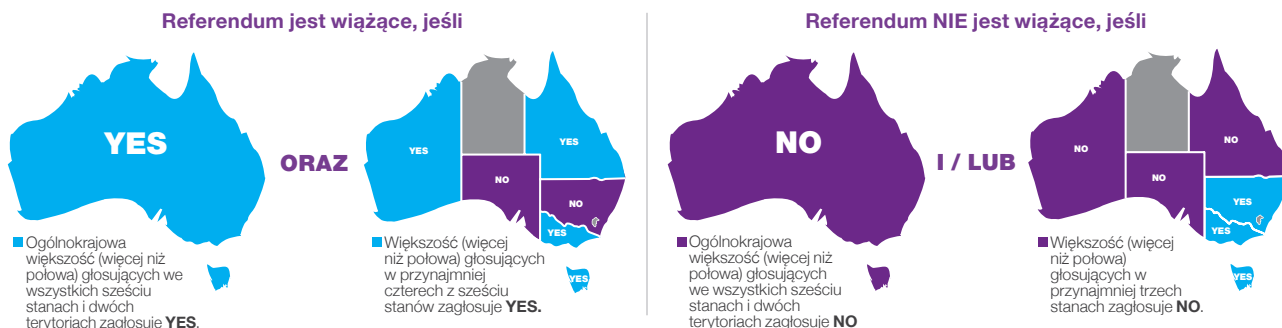
Napisz **NO** jeśli sprzeciwiasz się proponowanej zmianie

Twoja odpowiedź powinna być napisana po angielsku.

Jak ustala się wynik referendum

Proponowana zmiana w Konstytucji musi być poparta przez tzw. 'podwójną większość' [double majority], tzn.

- ogólnokrajową większość (więcej niż 50%) ważnych głosów oddanych we wszystkich sześciu stanach i dwóch terytoriach, oraz
- większość (więcej niż 50%) ważnych głosów oddanych w większości (przynajmniej czterech z sześciu) stanów.

Wynik referendum jest obowiązujący. Oznacza to, że Rząd Australii musi decyzję głosujących wprowadzić w życie.

Rozwiewacz mitów referendalnych

MIT: Referenda można przeprowadzać w dowolnej sprawie.

FAKT: Referendum może dotyczyć jedynie propozycji zmian w Konstytucji.

MIT: Przeprowadzony w 2017r. sondaż dot. ustawy o związkach małżeńskich był referendum lub plebiscytem.

FAKT: Był to jedynie sondaż pocztowy, a udział w nim był dobrowolny.

MIT: Głosowanie w referendum nie jest obowiązkowe.

FAKT: Jeśli posiadasz australijskie obywatelstwo i masz ukończony 18. rok życia, musisz oddać głos.

MIT: Do referendum trzeba się oddzielnie zarejestrować.

FAKT: Każdej osobie zarejestrowanej w spisie wyborców przysługuje prawo do głosowania zarówno w wyborach powszechnych jak i w referendach. Należy jedynie dopilnować, aby dane w spisie były aktualne.

MIT: Głosuje się jedynie drogą pocztową.

FAKT: Możesz oddać głos w dniu referendum, albo w miarę zbliżania się jego terminu sprawdzić na stronie aec.gov.au czy przysługuje ci możliwość głosowania przedterminowego, osobiście albo drogą pocztową.

MIT: Referendum wymaga co najmniej 70% głosów na 'yes', żeby było wiążące.

FAKT: Referendum jest wiążące, jeśli za zmianą opowie się ponad 50% wyborców we wszystkich sześciu stanach i dwóch terytoriach, oraz ponad 50% wyborców w większości (tzn. co najmniej czterech z sześciu) stanów. Jest to tzw. zasada podwójnej większości ['double majority'].

Zatrzymaj się i przeanalizuj źródło

Twój głos w referendum pomoże w podjęciu ważnej dla Australii decyzji.

W okresie referendalnym możesz natknąć się na informacje, które są celowo mylące.

Zatrzymaj się, przemyśl i sprawdź źródło tego co widzisz, słyszysz

lub czytasz. Nie daj się zwieść dezinformacjom podczas tego referendum.

Zajrzyj na aec.gov.au po odpowiedzi na temat tego, jak weryfikować źródła informacji.

Rola AEC

AEC jest niezależnym i bezstronnym organem statutowym.

Rolą AEC w procesie referendalnym jest obsługa rejestracji, procesu głosowania i upowszechniania informacji.

Chociaż to rolę AEC jest dostarczenie do każdego australijskiego domu broszury argumentującej za 'yes' i za 'no', to źródłem zawartych w niej informacji jest Parlament. Poza więc doręczeniem tej broszury AEC nie jest w żaden sposób zaangażowane czy to w kampanię za, czy też przeciw proponowanej zmianie w Konstytucji.

**WERYFIKUJ
ŹRÓDŁA**
w nadchodzącym
referendum

aec.gov.au/translated 1300 720 143

AEC

Australian Electoral Commission